

ÇİN'İN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KONUSUNDA ABD KARŞISINDAKİ SERT DURUŞU GLASGOW GÖRÜŞMELERİNİ TEHLİKEYE ATIYOR *

Uzmanlar, ABD ve İngiltere'nin üst düzey iklim elçilerinin son ziyaretleri sırasında Çin'in daha derin karbon emisyonu kesintileri taleplerini kabul etmeyi reddetmesinin, Kasım ayında Glasgow'da yapılacak olan küresel iklim zirvesindeki ilerlemeleri baltalayabileceğini söylüyor.

Çin, iklim değişikliği konusunun ülkelerin ilişkilerinden bağımsız olmayacağını söyleyerek ABD elçisi John Kerry'nin COP26 zirvesi öncesinde emisyon hedeflerini güçlendirme çağrısını reddetti.

Çin'in dünyanın en büyük iki sera gazı salıcısı arasındaki iklim ilişkilerine ilişkin tavrındaki bu değişiklik, Glasgow görüşmelerinin ivmesini azalttı ve 2015'te iki ülke arasındaki, dönüm noktası niteliğindeki Paris iklim anlaşmasının yolunu açan iş birliğiyle geliyor.

Çin, eski Başkan Donald Trump'ın döneminde iki ülke arasındaki ilişkilerin bozulması ve ABD'nin Paris anlaşmasından çekilmesinin ardından artık daha derin karbon kesintisi taleplerini dikkate almak zorunda hissetmiyor.

2015 yılında Paris'te Çin delegasyonunun bir parçası olan Energy Foundation China Başkanı Zou Ji, Çin ve ABD'nin iklim konularında hala bir anlayışa sahip olduğunu ancak "şimdiki en büyük sorun iki tarafın siyasi konumlarındaki farklılık. İki tarafın güç ve etki dengesi değişti." dedi.

Amerika Birleşik Devletleri, dünyanın en büyük sera gazı yayıcısı olan Çin'in, emisyonları 2060 yılına kadar "net sıfıra" getirme sözü vermesine rağmen yeterince şey yapmadığını söylüyor. Çin'in en yüksek emisyonlara daha erken ulaşma sözü vermesini ve kömür tüketimini azaltmak için daha fazlasını yapmasını istiyor. Ancak Çin, mevcut taahhütlerinin güçlü olduğunu savunuyor.

Başkan Xi Jinping, Çin'in 2060 "net sıfır" hedefine ulaşma taahhüdü için her ülkenin Paris anlaşmaları kapsamında sunması gereken emisyon hedefleri olan ulusal olarak belirlenmiş katkılarının (NDC) "gücünü artırmaya" defalarca söz verdi.

Çin'in en üst düzey iklim elçisi Xie Zhenhua ağustos ayında yaptığı açıklamada, Çin'in yeni bir yenilenebilir enerji hedefi ve emisyonları 2030 "yaklaşık" yerine "2030'dan

* "China's hard climate stance with U.S. imperils Glasgow talks", [Reuters](#)

önce" bir zirveye getirme taahhüdü de dahil olmak üzere diğer taahhütlerini zaten güçlendirdiğini söyledi.

Çin ayrıca 2026'dan itibaren kömür tüketimini azaltacağını ve 2030 yılına kadar enerjisinin %25'ini fosil olmayan yakıt kaynaklarından üreteceğini açıklamıştı.

ABD'li diplomatik kaynaklara göre, Çin hükümeti kömür tüketimindeki kesintilere yönelik denizaşırı baskılara boyun eğmiş görünmek istemiyor. Çin, dünyanın en büyük kömür kullanıcısı ve endüstride çok sayıda işçi çalışıyor.

Greenpeace iklim uzmanı Li Shuo, "Bütün belirsizlikler arasında bir şey netleşti. Pekin yabancı güçlere boyun eğmeyecek. Çin iklim eylemini ilerletmenin en iyi yolu, onu Çin'in çıkarlarıyla uyumlu hale getirmektir." dedi.

ABD, iklim tartışmalarını Tayvan'a verdiği destek ve Sincan'daki insan hakları ihlalleri iddiaları gibi diğer öğelerden "bağımsız" konular olarak tutmayı ummuştu. Ancak üst düzey Çinli diplomat Wang Yi, Kerry'ye görüşmeleri sırasında iklim iş birliğinin "vahası"nın aralarındaki diplomatik "çölden" ayrılamayacağını söyledi.

Analistler, Çin'in kendi adına yeni bir Avrupa karbon sınır vergisinden muafiyet talep edebileceğini ve daha zengin ülkeleri gelişmiş ülkelere verilen finansman taahhütlerini yerine getirmeye zorlayabileceğini söyledi.

Çin Enerji Vakfı'ndan Zou, Pekin'in Washington'un kendi taahhütlerini yerine getirebileceğine dair güvence arayacağını da söyledi. "Trump veya aynı görüşe sahip biri geri dönerse, ABD iklim politikasının başka bir kırılma yaşayıp yaşamayacağı herkesi endişelendiriyor" dedi.

* "China's hard climate stance with U.S. imperils Glasgow talks", [Reuters](#)